

Martina Valant

Glasbena šola Jesenice

POUK V GLASBENI ŠOLI PO ŠOLSKI PRENOVI

Izvleček

Leta 1995 smo v Sloveniji pričeli z uvajanjem devetletnega šolanja v osnovne šole in v letu 2003 so vsi prvošolci vstopili v devetletno šolo. V osnovni šoli je bila narejena prenova učnega programa s sodobnejšimi metodami poučevanja. Učenci so začeli vstopati v šolo leto prej – s šestimi leti, šolanje se je podaljšalo za eno leto, v prvo triletje je bilo uvedeno opisno ocenjevanje. Posledično smo tudi v glasbenih šolah v letu 2003 dobili prenovljen predmetnik in učne načrte vezane na devetletno osnovno šolanje. K inštrumentu se učenci vpisujejo leto prej, v program predšolske vzgoje in pripravnice je bilo uvedeno opisno ocenjevanje, ki se je kasneje opustilo. Pri inštrumentih, kjer šolanje poteka osem let, v prvem razredu učenci ne opravljajo izpita. Uvedena je bila nižja in višja stopnja v programu glasba in ples.

V prispevku bomo izpostavili spremembe, ki jih je v glasbene šole prinesla prenova glasbenega šolstva – novi predmetniki in učni načrti. V nadaljevanju bomo predstavili rezultate raziskave, ki je bila opravljena med učitelji individualnega pouka v glasbenih šolah v letu 2016, in sicer o prenovljenih in dopoljenih predmetnikih in učnih načrtih, o spremembah učnega procesa, o uporabi sodobnih metod in pripomočkov ter napredovanju učencev.

Ključne besede: glasbena šola, učni načrti, izobraževalni programi, sodobne metode poučevanja, učni pripomočki

Abstract

Instruction in Music Schools after the School Reform

In 1995, Slovenia began introducing a nine-year primary education system; and as a consequence, in 2003 all first grade children enrolled in a nine-year primary school programme. Furthermore, the curriculum was also reformed and more contemporary teaching methods were introduced. Children start school a year earlier compared to the old system, at the age of six. There are nine grades now instead of eight; and during the first triennium, pupils are graded descriptively. Consequently, the curriculum of music schools was revised as well and adapted to the nine-year primary education. Children start instrumental instruction at a younger age (one year earlier) and descriptive grading was introduced in the pre-school and preparatory programmes. However, grading was later abolished altogether. In eight-year programmes for individual instruments, there is no final exam after the first year. In music and dance programmes two levels, elementary and advanced, were introduced.

In this discourse, changes are highlighted that occurred after the restructuring of the music school system, i. e. new subjects lists and new curricula. The article then proceeds to introduce findings of a research conducted among teachers of individual classes in music schools in 2016, on restructured and upgraded subject lists and curricula, on changes in the teaching process, on the use of modern teaching methods and aids, as well as on pupils' progress.

Keywords: music school, subjects list, curricula, modern teaching methods, teaching aids

Uvod

V Sloveniji imamo dobro organizirano javno glasbeno izobraževanje, ki omogoča odkrivanje in razvijanje glasbene in plesne nadarjenosti pri otrocih. Učencem omogoča umetniško doživljanje in izražanje ter pridobivanje in doseganje ustreznih znanj za sodelovanje v ljubiteljskih inštrumentalnih, pevskih in plesnih skupinah. Zelo nadarjenim omogoča pridobitev znanja za nadaljnje glasbeno in plesno šolanje.

Glasbeno izobraževanje ima pomemben vpliv na otrokov razvoj. Raziskave dokazujejo, da otroci, ki obiskujejo glasbeno šolo, dosegajo boljše rezultate. Barbara Kopačin (2014) ugotavlja, da imajo glasbene dejavnosti, še posebej formativno glasbeno izobraževanje, pomemben vpliv na razvoj intelektualnih sposobnosti. Barbara Fritz Smolej navaja, da »obstajajo pomembne razlike med otroki, ki obiskujejo glasbeno šolo, in otroki, ki glasbene šole ne obiskujejo. Pri prvih se sposobnosti razvijajo prej in v večji meri.« (Smolej Fritz, 2000, str. 104)

Za razliko od osnovne šole, ki je obvezna in v katero so se učenci vpisovali s sedmimi leti, je obiskovanje glasbene šole neobvezno, otroci so se vpisovali v program glasba (inštrument, nauk o glasbi) z osmimi leti. Osnovna šola je trajala osem let, glasbeno izobraževanje od štiri do deset let, odvisno od inštrumenta. Tako kot v osnovni šoli je bilo v glasbeni šoli ocenjevanje učencev številčno. V glasbeni šoli je učenec pri inštrumentu v vsakem razredu opravljal tudi izpit in pozitivna ocena je bil pogoj za napredovanje v višji razred. Pri ostalih predmetih je učenec razred zaključil s preverjanjem in ocenjevanjem znanja brez izpita.

Leta 1971 je bil sprejet *Zakon o glasbenih šolah*, ki je določil cilje izobraževanja, program in organizacijo dela v glasbenih šolah, način vpisa, preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev. V letu 1979 so bili sprejeti tudi predmetniki in učni načrti, ki so se v glasbenih šolah začeli uporabljati leto kasneje.

Leta 1995 smo v Sloveniji pričeli z uvajanjem devetletne osnovne šole ter s prenovo učnega programa s sodobnejšimi metodami poučevanja. Cilji kurikularne prenove so bili povečati kakovost in trajnost znanja, razvijati sposobnosti samostojnega in kritičnega mišljenja, pripraviti učence na kakovostno življenje ter mednarodna primerljivost. Učenci so v osnovno šolo začeli vstopati s šestimi leti, šolanje se jim je podaljšalo za eno leto. Izobraževanje je bilo razdeljeno v triade in v prvi triadi je bilo uvedeno opisno ocenjevanje učencev. Devetletka je posebno skrb namenila odkrivanju in delu z nadarjenimi učenci, ki kažejo visoke zmožnosti dokazovanja na področju inteligence, kreativnosti ali umetnosti. Od leta 2003 vse osnovne šole izvajajo devetletni program izobraževanja. Danes devetletka doživlja vse več kritik. Poučevanje v devetletki je prijaznejše, manj zahtevno, opisne ocene so pozitivno naravnane. Opismenjevanje učencev, ki je v osemletki trajalo eno leto, se v devetletki razširi na tri leta. Ur pouka je več, znanje učencev pa je manjše. Lahko bi rekli, da so opisne ocene posamezne starše uspravale ter zmanjšale njihovo zahtevnost in pričakovanja do svojih otrok. Starši imajo tudi vse večjo vlogo v šoli in nemalokrat izvajajo pritisk na šolo, na učitelje. K temu je

najverjetneje pripomogel tudi *Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev* (Uradni list RS, št. 75/04), saj učenci in starši nemalokrat razberejo le pravice. »Namesto, da bi šola spodbujala učence k učenju in znanju z njihovi ravni primernimi izzivi, so avtorji šolske preнове uspeli dvigniti samozavest in samozaupanje šolarjev s splošnim znižanjem zahtevnosti, kriterijev in pričakovanj« (Musek Lešnik, 2011, str. 50).

S prenovo osnovne šole se je začela izvajati tudi prenova glasbenega šolstva. V letu 2000 (Uradni list RS, št. 19/2000) je bil sprejet nov *Zakon o glasbenih šolah*. Dobili smo tri nove vzgojno – izobraževalne programe: predšolska glasbena vzgoja, glasbena pripravnica in plesna pripravnica. Uvedeni sta bili nižja in višja stopnja na glasbenem in plesnem programu. V program glasba so bili uvedeni novi predmeti orgle ter tri ljudska glasbila: citre, diatonična harmonika in tamburica. Predmet nauk o glasbi poteka na nižji stopnji, na višjo stopnjo se je uvedel nov predmet solfeggio. Predmetu orkester so bili dodani tipi orkestrrov: godalni, pihalni, harmonikarski in simfonični. Za zelo nadarjene učence se je uvedel dodatni pouk. Na predšolski stopnji in v pripravnici je bilo uvedeno opisno ocenjevanje.

Zakonu so dodali poseben člen, v katerem so zapisani obvezni predmeti za zasebne šole. V letu 1996 smo v Sloveniji uzakonili zasebno šolstvo z namenom bogatenja in dopolnjevanja javne ponudbe ter konkurenčnosti. Predlagatelj je določil cilj, to je 6,4 odstotni delež zasebnih šol, kot je evropsko povprečje za osnovno izobraževanje. Do leta 2003 smo imeli v Sloveniji tri zasebne glasbene šole s koncesijo. Danes deluje 54 javnih ter 15 zasebnih glasbenih šol, kar pomeni, da imamo 21 odstotkov zasebnih glasbenih šol. Merila za ustanovitev in delovanje zasebne glasbene šole so precej manj zahtevna kot za javne šole.

Leta 2001 je bila s sklepom ministrice za šolstvo imenovana Nacionalna komisija za vsebinsko prenovo glasbenega šolstva z naslednjimi nalogami: oblikovati sistem za pripravo vsebinske preнове, določiti terminski plan, pripraviti predmetnike in učne načrte ter jih predložiti za sprejetje pri pristojnem strokovnem svetu, pripraviti poročilo o vsebinski prenovi. Predsednik nacionalne komisije dr. Primož Kuret (2002) o prenovi: »Mislim, da kakšnih večjih sprememb ali novosti pri prenovi ni pričakovati. Dozdajšnji programi in učni načrti so se v praksi lepo obnesli. Novosti niso vselej dobre. Najpomembnejša je praksa. Če so nekatere rešitve preverjene, jih ne kaže zanemariti, da bi na silo uveljavili nekaj povsem novega in nepreizkušena.« (Kuret v Senčar, 2002, str. 3) Učni načrti so se pri inštrumentih posodobili z novo notno literaturo in učbeniki ter prilagodili mlajšim učencem. Pri pouku nauka o glasbi je bila potrebna celovita prenova učbenikov, saj so v prvi razred vstopali učenci, ki še niso opismenjeni.

V šolskem letu 2003/04 smo v glasbenih šolah začeli izvajati pouk po novih predmetnikih in učnih načrtih. Programi za učence, ki so bili že vključeni v program glasbenega in plesnega izobraževanja, so do izteka šolanja potekali še po starem oziroma so učenci lahko v letu spremembe izbrali, ali bodo šolanje nadaljevali po starem ali po novem programu. V šolskem letu 2007/08 so bili vsi učenci vključeni v novi program.

Učenci se po prenovi na instrument in nauk o glasbi vpisujejo s sedmimi leti, se pravi leto prej. Pri instrumentih, katerih program traja osem let, v prvem razredu ni izpita, učenec lahko napreduje ne glede na dosežene ocene. Od drugega razreda naprej učenci opravljajo izpit pri vseh instrumentih. Za prehod z nižje stopnje na višjo je poleg uspešno opravljenega izpita potrebno tudi pozitivno mnenje izpitne komisije in učiteljskega zbora. Izpit se opravlja tudi pri predmetu solfeggio, pri ostalih predmetih učenec zaključí razred s preverjanjem znanja in številčno oceno brez izpita. Uvedena so bila tudi spričevala o končani nižji in višji stopnji. Pri programih predšolske glasbene vzgoje, glasbene pripravnice in plesne pripravnice je bilo v šolskem letu 2002/03 uvedeno opisno ocenjevanje, načrtovano je bilo tudi opisno ocenjevanje na nižji stopnji pri instrumentih, vendar se ni uveljavilo. Pri opisnem ocenjevanju se je pojavljál problem enoznačnih zapisov ter različno razumevanje enakih zapisov pri starših. V letu 2005 je bila ustanovljena ekspertna skupina za ocenjevanje znanja v programih predšolske vzgoje in pripravnice, ki je ugotovila, da opisno ocenjevanje ni primerno. Od šolskega leta 2005/06 dalje se učencem izdaja potrdilo o opravljenem programu.

Nacionalna komisija je pripravila tudi pregled stanja po uvedeni prenovi glasbenega šolstva. Ugotovili so, da bi bilo potrebno uskladiti učne prakse na posameznih šolah, pokazala se je potreba po učbenikih ter večji dostopnosti notne literature - predvsem slovenskih skladb -, več strokovnega izobraževanja ter dopolnitvi in nadgraditvi glasbene ter informacijsko- komunikacijske opreme. Učitelji trobil in tolkal so izrazili željo po osemletnem šolanju za njihove instrumente. Iz pregleda stanja na šolah je bilo ugotovljeno, da na šolah delujejo tudi druge oblike skupinskega muziciranja: kitarski in jazzovski orkestri, Orffove skupine in pevski zbori.

V letu 2010 (Uradni list RS, št. 11/10) so bili dopolnjeni predmetniki in učni načrti. Pri pihalih (flavta, klarinet, oboa, fagot, saksofon), trobilih, tolkalih ter violi je bilo šolanje podaljšano s šest na osem let, pri violi ni potrebno več predhodno znanje violine. Pri predmetu orkester so naboru orkestrów dodali še kitarski in jazzovski orkester ter Orffovo skupino. Spet se je uvedel predmet pevski zbor, ki ga lahko obiskujejo učenci od prvega razreda dalje.

Predmetnik v glasbeni šoli

Predmetnik in učni načrti za glasbene šole so bili sprejeti leta 1979 na podlagi *Zakona o glasbenih šolah* iz leta 1971. V letu 2003 smo dobili prenovljene predmetnike in učne načrte, ki so bili v letu 2010 dopolnjeni. V nadaljevanju bomo predstavili predmete in število let izobraževanja po starem, novem in prenovljenem predmetniku.

Izobraževanje v programu glasba traja štiri, šest oziroma osem let. Pouk instrumentov se izvaja dvakrat tedensko po 30 oziroma 45 minut.

Tabela 1: Predmeti in število let izobraževanja

predmet	število let izobraževanja		
	1979	2003 nižja / višja stopnja	2010 nižja / višja stopnja
klavir	10	6 + 2 = 8	6 + 2 = 8
violina, violončelo	10	6 + 2 = 8	6 + 2 = 8
viola	6	4 + 2 = 6	6 + 2 = 8
kontrabas	6	4 + 2 = 6	4 + 2 = 6
pihala (flavta, klarinet, saksofon, oboa, fagot)	6	4 + 2 = 6	6 + 2 = 8
blokflavta/kljunasta flavta	6	6 + 2 = 8	6 + 2 = 8
trobila (trobenta, pozavna, rog)	6	4 + 2 = 6	6 + 2 = 8
bariton, basovska krilovka /tuba, druga konična trobila	4	4 + 2 = 6	6 + 2 = 8
tolkala	6	4 + 2 = 6	6 + 2 = 8
harfa	6	6 + 2 = 8	6 + 2 = 8
kitara	10	6 + 2 = 8	6 + 2 = 8
harmonika	10	6 + 2 = 8	6 + 2 = 8
solopetje/petje	6	4 + 2 = 6	4 + 2 = 6
orgle		2 + 2 = 4	2 + 2 = 4
ljudska glasbila (citre, diatonična harmonika, tamburica)		4 + 2 = 6	4 + 2 = 6

Iz Tabele 1 je razvidno, da so bili letu 2003 uvedeni novi predmeti orgle ter tri ljudska glasbila (citre, diatonična harmonika, tamburica). Bariton in basovska krilovka sta se pridružila predmetu druga konična trobila, trobilom je bil dodan nov predmet tuba. Predmet blokflavta se je preimenoval v kljunasta flavta, predmet solopetje se je preimenoval v petje. Trajanje šolanja je bilo predvidevamo osnovano glede na priporočljivo starost otroka za igranja določenega inštrumenta. Izobraževanje za inštrumente, ki se jih lahko učijo mlajši učenci, je trajalo deset let, za ostale inštrumente šest let, za večja trobila štiri leta. V letu 2003 se je leta šolanja omejilo na osem. Pri predmetih kljunasta flavta in harfa se je šolanje podaljšalo na osem let. Drugim koničnim trobilom se je podaljšalo na šest let. Pri klavirju, violini, violončelu, kitari in harmoniki se je izobraževanje skrajšalo na osem let. Predvidevamo, da se je šolanje skrajšalo z odprtjem srednje stopnje glasbenega izobraževanja poleg Ljubljane in Maribora tudi v Velenju, Celju, Kopru in Novem mestu, kar je omogočilo nadaljevanje glasbenega izobraževanja večjemu številu učencev. Leta 2010 se je šolanje podaljšalo tudi trobilom, pihalom, tolkalom in violi, in sicer na osem let.

Poleg inštrumenta imajo učenci v programu glasba tudi druge obvezne predmete: nauk o glasbi oziroma solfeggio, komorno igro in orkester.

Predmet nauk o glasbi se izvaja skupinsko, enkrat tedensko. Na začetku je trajal po 45 minut, po letu 2003 se pouk nauka o glasbi izvaja po 45, 60 oziroma 90 minut, odvisno od velikosti skupin. Enako velja za predmet solfeggio.

Tabela 2: Predmet nauk o glasbi po inštrumentih in številu let izobraževanja

nauk o glasbi	število let izobraževanja		
	1979	2003 nižja stopnja	2010 nižja stopnja
klavir, harmonika, kitara, harfa, kljunasta flavta, violina, violončelo	6	6	6
pihala (flavta, klarinet, saksofon, oboa, fagot), trobila (trobenta, pozavna, rog), tolkala	6	4	6
viola	3	4	6
kontrabas	3	4	4
bariton, basovska krilovka/tuba, druga konična trobila	3	4	6
solopetje/petje	3	4	4
orgle		2	2
ljudska glasbila		4	4

Iz Tabele 2 je razvidno, da je nauk o glasbi potekal šest let, pri inštrumentih, na katere so se vpisovali starejši učenci, pa tri leta. V letu 2003 se je šolanje razdelilo na nižjo in višjo stopnjo. Pri inštrumentih, pri katerih šolanje na nižji stopnji traja šest let, učenec nauk o glasbi obiskuje štiri leta, pri inštrumentih, kjer šolanje traja osem let, pa šest let. Pri predmetu orgle, za katere izobraževanje traja dve leti, predmet nauk o glasbi učenec obiskuje dve leti. V letu 2010 se je s podaljšanjem šolanja pri pihalih, trobilih in tolkalih, hkrati povečalo tudi število let nauka o glasbi.

Po prenovi glasbenega šolstva v letu 2003 je bil na višji stopnji uveden predmet solfeggio kot nadaljevanje nauka o glasbi. Pri predmetu solfeggio učenci ob koncu leta opravljajo izpit.

Tabela 3: Predmet solfeggio in število let izobraževanja po inštrumentih

solfeggio	število let izobraževanja		
	1979	2003 višja stopnja	2010 višja stopnja
klavir, harmonika, kitara, harfa, kljunasta flavta, violina, violončelo		2	2
pihala (flavta, klarinet, saksofon, oboa, fagot), trobila (trobenta, pozavna, rog), tolkala		2	2
viola		2	2

kontrabas		2	2
ustrightbariton, basovska krilovka/tuba, druga konična trobila		2	2
solopetje/petje		2	2
orgle		2	2
ljudska glasbila		2	2

Iz Tabele 3 je razvidno, da predmet na višji stopnji poteka poenoteno po dve leti pri vseh inštrumentih.

Obvezni predmet pri inštrumentih je tudi komorna igra. V začetku se je predmet imenoval komorne vaje, pri predmetu harmonika ansambelske vaje, pri predmetu klavir je predmetnik omogočal komorne vaje ali korepeticije. S prenovo v letu 2003 se je predmet preimenoval v komorno igro. Komorna igra se izvaja enkrat tedensko po 45 minut.

Tabela 4: Predmet komorna igra po inštrumentih in razredu, v katerem učenec začne obiskovati predmet

inštrumenti	razred		
	1979	2003	2010
klavir	komorne vaje ali korepeticije 5. raz.	komorna igra 6. raz.	komorna igra 5. raz.
violina, violončelo	komorne vaje 3. raz.	komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.
viola	komorne vaje 1. raz.	komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.
kontrabas	komorne vaje 1. raz.	komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.
pihala	komorne vaje 3. raz.	komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.
trobenta, rog, pozavna	komorne vaje 3. raz.	komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.
bariton, basovska krilovka/tuba, druga konična trobila		komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.
tolkala	komorne vaje 3. raz.	komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.
harfa	komorne vaje 3. raz.	komorna igra 7. raz.	komorna igra 7. raz.
kitara	komorne vaje 3. raz.	komorna igra 7. raz.	komorna igra 5. raz.
harmonika	ansambelske vaje 3. raz.	komorna igra 6. raz.	komorna igra 5. raz.
solopetje/petje		komorna igra 4. raz.	komorna igra 4. raz.
orgle		komorna igra 3. raz.	komorna igra 3. raz.
ljudska glasbila		komorna igra 5. raz.	komorna igra 5. raz.

Iz Tabele 4 je razvidno, da se je predmet izvajal od tretjega razreda dalje. Izjema je klavir, kjer se je predmet začel izvajati v petem razredu, pri predmetu viola in kontrabas pa že v prvem razredu. Predvidevamo, da so se ta dva inštrumenta učili starejši učenci in je bilo

napredovanje hitrejše. Pri violi so učenci potrebovali predhodno znanje violine. Pri predmetu solopetje se predmet ni izvajal. Od leta 2003 se predmet komorna igra izvaja pri vseh predmetih, in sicer pri orglah od tretjega razreda, pri petju od četrtega razreda. Pri pihalih, godalih, trobilnih tolkalih in ljudskih glasbilnih poteka od petega razreda dalje, pri klavirju in harmoniki od šestega razreda, pri harfi in kitari od sedmega razreda. Od leta 2010 se komorna igra pri klavirju, kitari in harmoniki izvaja od petega razreda dalje.

Predmet orkester oziroma zbor je na urniku enkrat tedensko. Od leta 2003 se harmonikarski in tamburaški orkester izvajata po 90 minut, godalni, pihalni in simfonični orkester pa po 90 oziroma 135 minut. Predmet zbor se ne izvaja. V letu 2010 sta se naboru orkestrom pridružila še kitarski in jazzovski orkester, ki se izvajata po 90 oziroma 135 minut. Vnovič je bil uveden predmet pevski zbor, sodelovanje pri njem pa šola lahko omogoči učencem, ki ne obiskujejo orkestra. Pevski zbor učenci obiskujejo od prvega razreda dalje.

Tabela 5: Predmet orkester oziroma zbor po inštrumentih in razredu, v katerem učenec začne obiskovati predmet

inštrumenti	razred		
	1979	2003	2010
klavir	zbor 3. raz.		
violina, violončelo	orkester 3. raz.	orkester 5. raz.	orkester 5. raz.
viola	orkester 3. raz.	orkester 4. raz.	orkester 5. raz.
kontrabas	orkester 3. raz.	orkester 4. raz.	orkester 4. raz.
pihala	orkester 3. raz.	orkester 4. raz.	orkester 4. raz.
trobenta, rog, pozavna	orkester 3. raz.	orkester 4. raz.	orkester 4. raz.
bariton, basovska krilovka/tuba, druga konična trobila	orkester 2. raz.	orkester 4. raz.	orkester 4. raz.
tolkala	orkester 3. raz.	orkester 4. raz.	orkester 4. raz.
harfa	zbor ali orkester 3. raz.	orkester 5. raz. (če je ustrezen orkester na šoli)	orkester 5. raz. (če je ustrezen orkester na šoli)
kitara	zbor 3. raz.		orkester 5. raz. (če je ustrezen orkester na šoli)
harmonika	orkester 3. raz.	orkester 5. raz.	orkester 5. raz.
solopetje/petje	zbor 2. raz.		
tamburica		orkester 4. raz. (če je na šoli tamburaški orkester)	orkester 4. raz. (če je na šoli tamburaški orkester)

Iz Tabele 5 je razvidno, da so vsi orkestrski inštrumenti imeli obvezni predmet orkester, ostali predmet zbor. Pri harfi se je učenec lahko vključil v orkester ali v zbor. Predmet so učenci začeli obiskovati v tretjem razredu, le pri baritonu, basovski krilovki in solopetju,

kamor so se vpisovali starejši učenci, so predmet orkester oziroma zbor obiskovali od drugega razreda dalje. Od leta 2003 imamo obvezen predmet orkester. Pri pihalih, violi, kontrabasu, trobilih, tolkalih in tamburicah se predmet izvaja od četrtega razreda dalje, pri ostalih orkestrskih inštrumentih od petega razreda. Pri harfi in tamburici je predmet obvezen le, če je na šoli ustrezen orkester. Od leta 2010 je pri predmetu viola orkester obvezen od petega razreda dalje.

V predmetniku iz leta 1979 je zapisano, da so poleg rednega pouka v glasbenih šolah priporočljivi tudi program predšolske glasbene vzgoje (mala glasbena šola) in pripravljalni oddelki. V malo glasbena šola naj bi se vpisovali otroci z dopolnjenimi petimi leti starosti, delo naj bi potekalo skupinsko dvakrat tedensko po 45 minut in naj bi trajalo dve leti. Pripravljalni oddelki so namenjeni učencem nižjih razredov, ki se nameravajo v naslednjih letih vključiti v reden inštrumentalni pouk. Pouk naj bo prav tako skupinski, dvakrat tedensko po 45 minut, program naj traja eno do dve leti. Učni načrti za predšolsko glasbena vzgojo in pripravljalnico so bili napisani v letu 1986, in sicer za predmete: Mala glasbena šola I, Mala glasbena šola II in Pripravnica. S prenovo je program predšolske glasbene vzgoje in pripravljalnice postal obvezen del programa, ki se izvaja od leta 2003, ko so stopili v veljavo prenovljeni predmetniki in učni načrti. V predmetnikih imamo program Predšolska glasbena vzgoja za petletnike in program Glasbena pripravnica za šestletnike. Oba programa trajata eno leto in se izvajata skupinsko. Pouk v programu Predšolska glasbena vzgoja traja 45 minut na teden, v programu Glasbena pripravnica traja pouk 60 minut na teden.

Poleg programa glasba je v predmetniku za glasbene šole iz leta 1979 tudi program plesna vzgoja. Predmeti so bili balet, ritmika ali izrazni ples ter nauk o glasbi. Vsi predmeti so se izvajali skupinsko v trajanju 90 minut na teden. V prenovljenem predmetniku iz leta 2003 se izobraževalni program imenuje Ples. Predmeta sta balet in sodobni ples. Program traja šest let. V petem in šestem razredu je obvezen predmet nauk o glasbi. Na novo se je uvedel izobraževalni program Plesna pripravnica, ki traja tri leta in v katerega se učenci vpisujejo s šestimi leti starosti.

Problem in cilj raziskave

V raziskavi želimo proučiti in raziskati mnenje učiteljev individualnega pouka v glasbenih šolah o prenovi glasbenega šolstva. Zanimalo nas je mnenje učiteljev o prenovljenih predmetnikih in učnih načrtih, o zgodnejšem vpisu učencev na inštrument, o vplivu devetletne osnovne šole na napredek učencev v glasbeni šoli, o napredku nadarjenih učencev, o vplivu uvedenega dodatnega pouka ter mnenje učiteljev o podaljšanju šolanja za pihala, trobila in tolkala. Zanimalo nas je, ali imajo učitelji potrebne učbenike in notno literaturo, ki so usklajeni z novimi učnimi načrti. Raziskali smo, ali učitelji uporabljajo sodobne metode in pripomočke pri učnih pripravah ter samem pouku in kako je z uporabo sodobne tehnologije.

Metodologija

Raziskavo smo izvedli z deskriptivno in kavzalno ne-eksperimentalno metodo pedagoškega raziskovanja.

Vzorec

Anketni vprašalnik je bil posredovan ravnateljem javnih glasbenih šol s prošnjo, da ga posredujejo učiteljem individualnega pouka z več kot desetimi leti izkušenj v glasbeni šoli. Prostovoljno se je odzvalo 110 učiteljev iz vseh sedmih regij, od tega jih je bilo 67,3 % ženskega spola. Po številu let poučevanja je bilo vključenih največ učiteljev z več kot 20 leti izkušenj v glasbeni šoli, in sicer 46,4 %, 45,5 % jih poučuje od 10 do 20 let, 8,1 % učiteljev pa manj kot 10 let. Sodelovali so učitelji z vseh predmetnih področij. Sodelovala sta tudi dva učitelja skupinskega pouka nauk o glasbi.

Merski inštrument

V raziskavi smo uporabili anketni vprašalnik, ki je vseboval dvanajst vprašanj. Vprašanja so bila zaprtega in polodprtega tipa.

Zbiranje in obdelava podatkov

Anketni vprašalnik je bil poslan ravnateljem junija 2016. Večina anketirancev je odgovorila na celoten vprašalnik. Vprašanja polodprtega tipa smo predstavili v opisni obliki in jih kategorizirali, preostale podatke smo analizirali na ravni opisne statistike. Pri obdelavi podatkov smo okviru deskriptivne statistike izračunali frekvence (f) in odstotne deleže (%), rezultate pa prikazali v tabelah in grafih

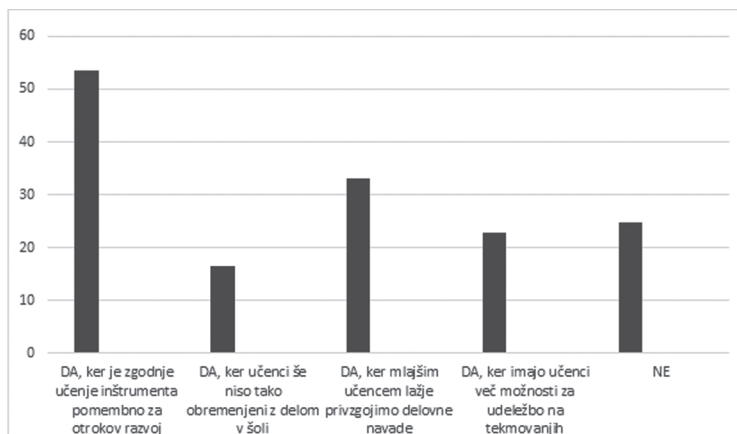
Rezultati raziskave z interpretacijo

V raziskavi nas je najprej zanimalo mnenje učiteljev o prenovljenih učnih načrtih. Ti so se 69,1 % učiteljem zdeli boljši in uporabnejši, 30,9 % učiteljev pa se s to trditvijo ne strinja. Predvidevamo lahko, da nekateri učitelji z več let delovnih izkušenj poučujejo enako kljub spremembam učnega načrta, uporabljajo staro notno literaturo, ne poučujejo mlajših učencev od osmih let oziroma so že pred tem poučevali mlajše učence. Na njih učni načrti nimajo pomembnega vpliva. Le 8,1 % sodelujočih učiteljev ni nikoli poučevalo po starih učnih načrtih. Prav tako se je pri predmetih klavir in harmonika število let poučevanja zmanjšalo za dve leti, za razliko od ostalih predmetov, ki so z novimi učnimi načrti razširili svoj program. Predvidevamo lahko, da je tudi to razlog za negativno mnenje učiteljev o prenovljenih učnih načrtih. Ugotavljamo, da so po mnenju dobrih dveh tretjin učiteljev novi učni načrti boljši in uporabnejši. Iz tega lahko sklepamo, da so dosegli svoj namen.

S prenovo glasbenega šolstva se na inštrument lahko vpisujejo eno leto mlajši učenci, in sicer s sedmimi leti. Predvidevamo, da je sprememba povezana z devetletno osnovno

šolo, v katero vstopajo učenci s šestimi leti. Prav tako je v zadnjem času opaziti razvoj inštrumentov, predvsem pihal in trobil, prilagojenim mlajšim učencem. Zanimalo nas je, ali učitelji to spremembo vidijo kot pozitivno.

Graf 1: Mnenje učiteljev o vplivu zgodnejšega poučevanja inštrumenta

Kot je razvidno iz Grafa 1, tri četrtine učiteljev menijo, da je zgodnejše poučevanje inštrumenta pozitivna sprememba. Največ učiteljev, kar 53,6 %, meni, da ima zgodnejše učenje inštrumenta pomemben vpliv na otrokov razvoj. Tretjina učiteljev vidi prednost zgodnejšega vpisa v navajanju učencev na redno vadenje, se pravi k pridobivanju delovnih navad. Dobri petini oziroma 22,9 % učiteljem se zdi vpis mlajših učencev pomemben zaradi večje možnosti udeležbe učencev na tekmovanjih. Sodelovanje učencev na tekmovanjih je razvrščeno po starosti in ne po številu let učenja (razen mednarodno Koroško klavirsko tekmovanje), torej mora učenec čim prej osvojiti določeno znanje, da lahko predela predpisano notno literaturo in konkurira ostalim glasbenikom. Učiteljem z doseženimi rezultati učenca na tekmovanjih dobi potrditev za svoje delo, prav tako so tekmovanja, predvsem mednarodna, pomembna pri napredovanju učiteljev v nazive. Seveda je treba opozoriti, da marsikatero mednarodno tekmovanje ni primerljivo s Tekmovanjem mladih glasbenikov Republike Slovenije – TEMSIG, zato bi bilo mednarodna tekmovanja pri upoštevanju za napredovanja učiteljev potrebno selekcionirati. Nazadnje pa 16,5 % učiteljev meni, da mlajši učenci še niso tako obremenjeni z delom v šoli in imajo več časa za vadenje. Le 24,8 % učiteljev vpisa mlajših učencev v glasbeno šolo ne vidi kot prednost.

Ker raziskave kažejo, da je znanje učencev v devetletni osnovni šoli slabše od znanja učencev osemletke (Musek, Lešnik 2011), nas je zanimalo, ali ima program osnovne šole vpliv na napredovanje povprečnih učencev v glasbeni šoli.

Tabela 6: Mnenja učiteljev o napredku učencev v času osemletne OŠ in sedanje devetletne OŠ

Učenci devetletne osnovne šole napredujejo počasneje kot učenci, ki so obiskovali osemletno osnovno šolo	f	%
DA	49	44,5
NE	50	45,5
NE VEM	11	10
Skupaj	110	100

Iz Tabele 6 je razvidno, da skoraj polovica učiteljev opaža vpliv programa devetletne osnovne šole na napredovanje povprečnih učencev v glasbeni šoli. V devetletni šoli se v primerjavi z osemletno osnovno šola kažejo nižji dosežki pri nacionalnih preverjanjih znanj, hkrati pa so se povišale povprečne ocene. Sodobna psihološka spoznanja poudarjajo, da je potrebno spodbujati razvoj pozitivne samopodobe učenca, vendar mora ta temeljiti na realnih povratnih informacijah in ne na nekritični in pretirani hvali ter deljenju visokih ocen. V prvem triletju osnovne šole je ocenjevanje opisno, starši pa iz zapisa pogosto razberejo le otrokove dosežke, ne da bi bili pozorni na pomanjkljivosti. Z znižanjem zahtevnosti, kriterijev in pričakovanj sta tudi napredek in storilnost otrok manjša. Če primerjamo samo opismenjevanje, ki je v osemletni šoli trajalo eno leto, v devetletni šoli pa tri, je očitno, da so učenci ob vpisu resda leto dni mlajši, a se tudi ob upoštevanju tega dejstva opismenjevanje podaljša za eno leto. Slaba polovica učiteljev ne zazna vpliva devetletke na napredek učencev v glasbeni šoli. Predvidevamo, da imajo učitelji v razredu učence, ki uspešno napredujejo in devetletka nanje ne vpliva. Prav tako so učencem v podporo starši, ki želijo, pričakujejo in spodbujajo otroke, da napredujejo v skladu z njihovimi zmožnostmi.

Zanimalo nas je napredovanje nadarjenih učencev.

Tabela 7: Mnenja učiteljev o doseganju znanja nadarjenih učencev

Nadarjeni učenci dosegajo višji nivo znanj	f	%
DA	80	72,5
NE	30	27,5
Skupaj	110	100

Iz Tabele 7 je razvidno, da po oceni slabih treh četrtin učiteljev nadarjeni učenci dosegajo višji nivo znanja kot včasih. Predvidevamo, da nadarjeni učenci, ne glede na devetletno osnovno šolo, v glasbeni šoli zelo dobro napredujejo, saj jim talent omogoča hiter napredek in jih sami dosežki in pohvale motivirajo za nadaljnje delo. Nadarjeni učenci se praviloma udeležujejo glasbenih tekmovanj, ki so na zelo visokem nivoju in zahtevajo odlično znanje. Po drugi strani imamo na glasbenih šolah v zadnjem desetletju tudi strokoven kader, kar najverjetneje tudi pripomore k boljšemu nivoju znanj učencev.

Nadarjeni učenci, ki na tekmovanju TEMSIG dosežejo srebrno ali zlato plaketo oziroma učenci, ki dosežejo srebrno ali zlato priznanje na primerljivem mednarodnem tekmovanju, imajo omogočen dodatni pouk. Zanimalo nas je, ali ima dodatni pouk pomemben vpliv na nivo znanj nadarjenih učencev.

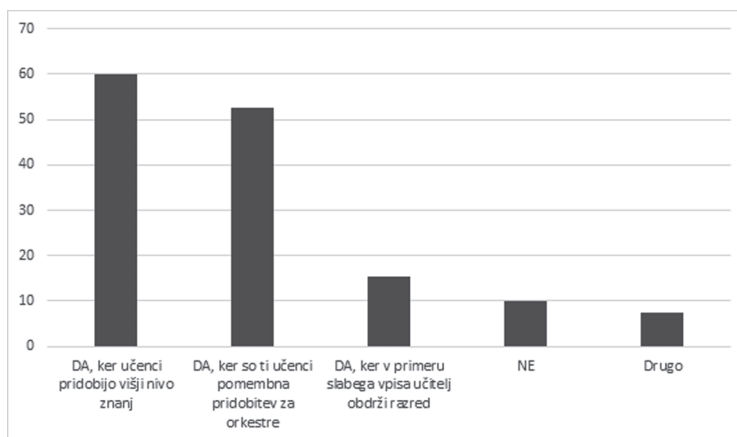
Tabela 8: Vpliv dodatnega pouka na nivo znanj nadarjenih učencev

Dodatni pouk ima pomemben vpliv na nivo znanj	f	%
DA	80	72,5
NE	30	27,5
Skupaj	110	100

Iz Tabele 8 je razvidno, da skoraj tri četrtine učiteljev potrjuje ugoden vpliv dodatnega pouka na nivo znanj nadarjenih učencev. Predvidevamo, da dodatnih 30 minut pouka tedensko omogoča več dela z učiteljem in posledično boljši napredek. Ostali učitelji morda menijo, da nadarjeni učenci lahko svoje znanje izboljšajo s samostojnim domačim vadenjem, brez dodatnih vaj z učiteljem in z ustreznim vodenjem oziroma so učenci notranje motivirani za dodatno samostojno delo.

Z dopolnjenimi učnimi načrti v letu 2010 se je uvedlo tudi osemletno šolanje pri pihalih (flavta, klarinet, saksofon, oboa, fagot), trobilih in tolkalih. Zanimalo nas mnenje učiteljev o spremembi.

Graf 2: Mnenje učiteljev o podaljšanem šolanju za pihala, trobila in tolkala

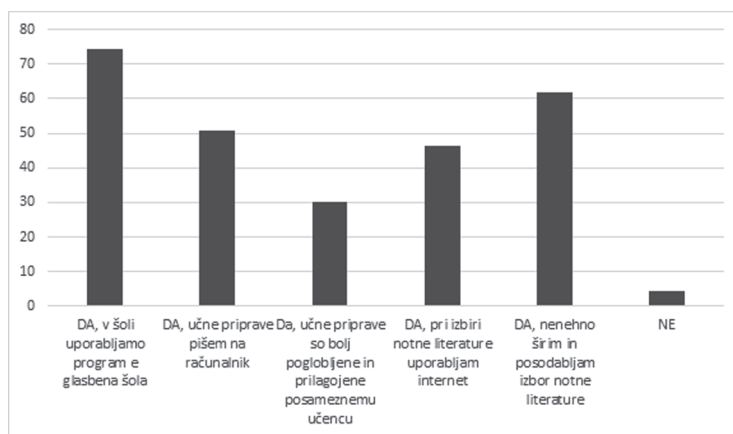
Graf 2 prikazuje, da je po mnenju večine učiteljev podaljšanje šolanja za dve leti za pihala, trobila in tolkala pozitivna sprememba. Po presoji 60 % učiteljev je to pozitivna sprememba, ker učenci pridobijo višji nivo znanj. Dobra polovica oziroma 52,7 % jih je mnenja, da je podaljšanje šolanja pomembno tudi zaradi vključevanja učencev v orkester, saj v orkestru sodelujejo učenci z več znanj. Da osemletno šolanje učencev ob slabem vpisu zagotavlja boljše možnosti za ohranitev razreda, meni 15,5 % učiteljev, za 7,3 %

učiteljev je to sicer ugodna sprememba, vendar niso navedli, zakaj. Desetina učiteljev se ne strinja, da je to pozitivna sprememba. Predvidevamo, da mogoče nekateri učitelji, ne glede na to, ali je učenec vpisan v višji razred in se uči instrument že sedmo oziroma osmo leto, zanj ne postavijo dovolj zahtevnih ciljev.

Z razvojem sodobnih metod poučevanja in novih tehnologij se je spremenilo tudi delo v šolah.

Od leta 2003 se tudi glasbene šole lahko prijavljajo na razpis šolskega ministrstva za sofinanciranje računalniške opreme. Za učitelje so na voljo izobraževanja s področja računalniških znanj, prav tako imajo učitelji možnost, da pridobijo znanja o notatorskih programih Sibelius in Finale. Zanimalo nas je, kakšne spremembe opažajo učitelji pri načrtovanju svojega dela.

Graf 3: Sprememba načrtovanja dela

Kot je razvidno iz Grafa 3 kar 95,5 % učiteljev meni, da se je njihovo načrtovanje spremenilo. Slabe tri četrtine, to je 74,5 % učiteljev pri svojem delu, tako pri načrtovanju kot tudi beleženju dela, uporablja računalniški program e-glasbena šola. Dobra polovica učiteljev, 50,9 %, učne priprave piše na računalnik; 30 % učiteljev daje učnim pripravam večji poudarek in te sestavijo podrobneje ter jih prilagajajo posameznemu učencu. Internet pri izbiranju notne literature uporablja 46,4 % učiteljev. Izbor notne literature nenehno posodablja 61,8 % učiteljev, in le 4,5 % učiteljev načrtovanje svojega dela ni spremenilo. Iz tega lahko povzamemo, da je večina učiteljev spremenila načrtovanje dela in da ima tudi razvoj sodobnih tehnologij in interneta pomemben vpliv na učiteljevo delo.

Zanimalo nas je, ali imajo učitelji za svoj predmet na razpolago učbenike, ki so usklajeni z novimi učnimi načrti. Tako ima 63,6 % učiteljev za svoj predmet na razpolago učbenike, ki so usklajeni z novimi učnimi načrti, 36,4 % učiteljev meni, da ni tako. Dve tretjini učiteljev ima na razpolago učbenike, usklajene s prenovljenimi učnimi načrti in so z izborom notne literature zadovoljni.

Povzetek mnenj učiteljev

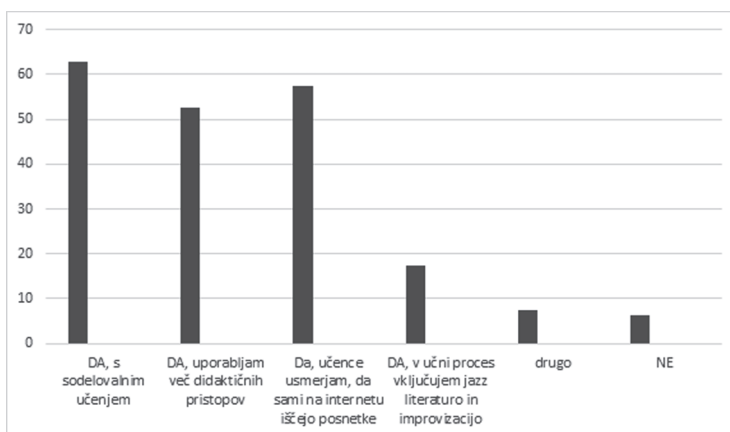
Učitelji, ki so zadovoljni z razpoložljivo notno literaturo, menijo, da je na razpolago široka paleta stare in nove notne literature. Nova literatura je le na novo razporejanje že znanega. Izbor skladb je veliko dostopnejši, prav tako so na voljo novitete.

Učitelji, ki za svoj predmet nimajo ustrezne notne literature uporabljajo pri svojem delu učbenike tujih založb, kjer niso primerni teksti, prav tako pogrešajo izbor otroških pesmi iz našega okolja. Razpoložljivi učbeniki so po mnenju nekaterih zastareli.

Tretjina učiteljev meni, da za njihov predmet ne obstajajo učbeniki, usklajeni z novimi učnimi načrti. Iz tega lahko povzamemo, da za vsa predmetna področja še vedno ni ustreznih učbenikov, vendar je večina učiteljev zadovoljna z izborom učbenikov in notne literature.

Zanimalo nas je, ali so učitelji spremenili svoj način poučevanja. Poučevanje je ustvarjalen proces in učitelju omogoča različne pristope, s čimer se lahko prilagodi posamezniku, da doseže napredek po svojih zmožnostih. Včasih je bil učitelj podajalec snovi, danes pa je v ospredju interaktivni odnos med učencem in učiteljem, pri čemer je učitelj vse bolj v vlogi moderatorja. »Metode sodobnega pouka težijo k posameznikovemu lastnem odkrivanju, ustvarjanju in samostojnemu reševanju problemov, ne pa k posredovanju informacij kot končnih dejstev« (Zadnik, 2004, str. 6). Prav tako nam internet omogoča enostaven dostop do posnetkov, notne literature ter ostalih informacij.

Graf 4: Sprememba poučevanja

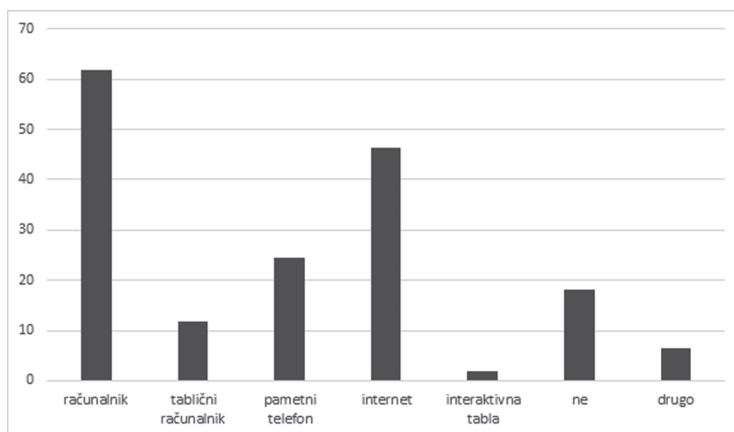

Iz Grafa 4 je razvidno, da 62,7 % učiteljev pri pouku uporablja metodo sodelovalnega učenja. Več kot polovica učiteljev, to je 52,7 %, uporablja več didaktičnih pristopov, 57,3 % učiteljev usmerja učence, da sami iščejo posnetke na internetu, 17,3 % pa v svoje delo vključuje tudi improvizacijo in jazz literaturo. V učnih načrtih za glasbene šole nista vključena improvizacija in jazz literatura, vendar šole lahko izvajajo pouk jazzovskega orkestra. Jazz solo ter jazz komorna skupina sta tudi novi disciplini na tekmovanju TEMSIG. Program jazz smer imamo na srednji stopnji. Tako učitelji samoiniciativno

učenca učijo improvizirati, jim s tem omogočajo tekmovanja in tudi vpis na srednjo stopnjo. V Sloveniji imamo tudi izobraževanja Willemsove pedagogike, ki vključuje učenje improvizacije. Prav tako je na trgu vse več ponudbe različnih izobraževanj za učiteljev na tem področju. Pri 7,3 % učiteljev se je poučevanje spremenilo, vendar niso zapisali, na kakšen način. Pri 6,4 % učiteljev se poučevanje ni spremenilo. Predvidevamo, da so v tem deležu zajeti predvsem mlajši učitelji, ki že od začetka poučevanja uporabljajo sodobne metode dela oziroma starejši učitelji, ki niso pripravljeni spremeniti načina svojega dela. Iz podatkov lahko povzamemo, da se je poučevanje v glasbenih šolah spremenilo. Zaznati je pozitiven trend uporabe sodobnih metod poučevanja.

Z razvojem sodobne tehnologije smo pridobili vrsto uporabnih naprav, ki jih uporabljamo v vsakdanjem življenju, hkrati pa nam lahko služijo kot pripomoček pri delu v glasbeni šoli. Zanimalo nas je, ali učitelji uporabljajo sodobno tehnologijo pri pouku.

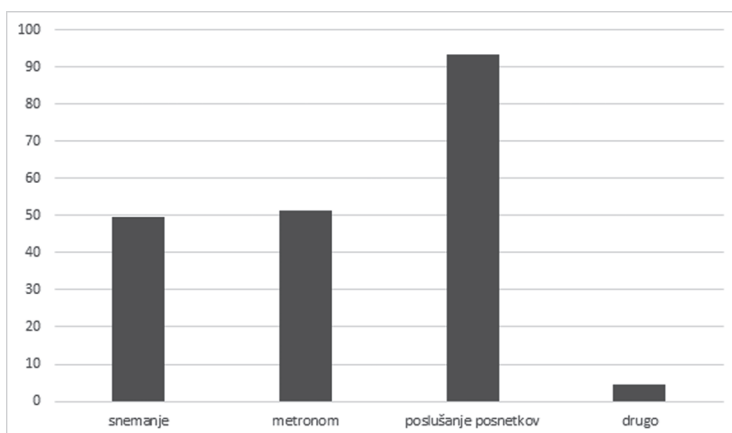
Graf 5: Uporaba sodobne tehnologije pri pouku

Iz Grafa 5 je razvidno, da največ učiteljev, kar 61,8 odstotka, pri pouku uporablja računalnik. Sledi internet, ki ga uporablja 46,4 % učiteljev, 24,5 % jih uporablja pametni telefon, 11,8 % pa tablični računalnik. Interaktivno tablo uporablja 1,8 % učiteljev; predvidevamo, da sta to učitelja nauka o glasbi. 6,4 % učiteljev je zapisalo, da uporablja drugo sodobno tehnologijo, vendar ni navedlo, kaj. Le 18,2 % učiteljev pri pouku ne uporablja sodobne tehnologije. Iz tega razberemo, da si večina učiteljev pri pouku pomaga s sodobno tehnologijo. Predvidevamo, da so se bili učitelji primorani naučiti uporabljati računalnik, saj v treh četrtinah šol učitelji uporabljajo računalnik že za samo administracijo. Posledično so zagotovo ugotovili tudi njegove prednosti. Vse javne glasbene šole imajo tudi svojo spletno stran, tako, da se učitelji težko izognejo sodobni tehnologiji. Tudi Akademska in raziskovalna mreža Slovenije - Arnes - zagotavlja omrežne storitve šolam, med drugim tudi gostovanje elektronske pošte, ki je za učitelje in šole brezplačno. Kot smo že omenili, se glasbene šole lahko prijavljajo tudi na razpise ministrstva za sofinanciranje računalniške opreme. Glasbene šole so z uporabo e-administracije učiteljem morale zagotoviti tudi dostop do računalnika in interneta.

Zanimalo nas je tudi, pri katerih dejavnostih učitelji uporabljajo sodobno tehnologijo.

Graf 6: Dejavnosti uporabe sodobne tehnologije pri pouku

Iz Grafa je razvidno, da največ, kar 93,3 % učiteljev, sodobno tehnologijo uporablja za poslušanje posnetkov. Sledi uporaba sodobnih naprav z aplikacijo za metronom (51,4 %). Tehnologijo za snemanje uporablja 49,5 % učiteljev, 4,5 % učiteljev pa za drugo, vendar niso navedli, za kaj.

Povzamemo lahko, da je sodobna tehnologija dobila svoje mesto v glasbeni šoli in služi učiteljem in učencem kot dober in uporaben pripomoček pri glasbenem izobraževanju.

Sklep

Rezultati raziskave kažejo, da je prenova v glasbenih šolah prinesla spremembe na bolje. Rešitve so bile premišljene in dobro načrtovane. Po prenovi smo pridobili nove predmete orgle ter ljudska glasbila: citre, tamburico in diatonično harmoniko. Ti instrumenti so se v sklopu nadstandardnega programa v glasbenih šolah poučevali že prej, sedaj pa lahko tudi ti učenci dobijo javno veljavno listino o šolanju. Učne načrte je bilo po dobrih dveh desetletjih treba posodobiti in prilagoditi vpisovanju leto dni mlajših učencev v glasbeno šolo. S prenovou učnih načrtov smo dobili tudi nove učbenike, vse več je slovenskih novitet, primernih tudi za osnovno stopnjo glasbenega izobraževanja. Seveda pa se še kažejo pomanjkljivosti pri določenih predmetih. V sklopu študijskih skupin pod okriljem Zavoda Republike Slovenije za šolstvo bi kazalo natančno pregledati potrebe ter preveriti možnosti za izdelavo učbenikov.

Prenova glasbenega šolstva ima številne vzporednice z devetletno osnovno šolo. Vpis leto dni mlajših učencev v osnovno in glasbeno šolo, opisno ocenjevanje - ki se v glasbenih šolah ni obdržalo -, posebna pozornost nadarjenim učencem in posledično uvedba dodatnega pouka v glasbenih šolah. Nezanemarljiv je tudi podatek o vplivu devetletke, ki se pri nekaterih povprečnih učencih kaže v »lahkotnem« tempu napredovanja. Pri nadarjenih učencih pa je, nasprotno, zaznati vse višji nivo znanja. Vzroke je treba iskati

tako v strokovnem kadru v glasbenih šolah kot v uvedbi dodatnega pouka za nadarjene učence. Prav tako je opazen trend izvajanja vse zahtevnejšega programa že pri najmlajših, kar se odraža predvsem na tekmovanjih.

Ugotavljamo, da se je poučevanje v glasbenih šolah spremenilo, učitelji uporabljajo sodobne učne metode ter sodobno tehnologijo. Zagotovo to pripomore k večji motivaciji učencev in posledično k njihovi uspešnosti. Z internetom je olajšan dostop do posnetkov ter notne literature, učenci lahko sami raziskujejo, sodobne naprave pa so uporaben in enostaven pripomoček pri poslušanju, snemanju, vadenju.

Glede na številčnejše generacije prvošolcev v osnovni šoli in za večjo vključenost osnovnošolskih otrok v glasbene šole (povprečna vključenost osnovnošolskih učencev v glasbene šole je 14 odstotkov) bi v prihodnje kazalo razmisliti o tristopenjskem izobraževanju za inštrumente z osmimi leti izobraževanja. Tristopenjsko izobraževanje bi razdelili na osnovno stopnjo, ki bi trajala štiri leta, sledila bi nižja stopnja z dvema letoma šolanja ter višja stopnja s prav tako dvema letoma šolanja. Za prehod med vsako stopnjo bi bilo poleg uspešno opravljenega izpita potrebno mnenje komisije in učiteljskega zbora. S tem bi že v četrtem razredu omejili vpis učencev, ki slabše napredujejo in posledično nudili več otrokom možnost glasbenega izobraževanja.

Prav tako bi kazalo posodobiti priporočljivo starost za vpis učencev na določen inštrument. V zadnjem času so začeli izdelovati inštrumente tudi za najmlajše in tako lahko otroci že pri sedmih, osmih letih začnejo z učenjem pihal in trobil.

Nadalje bi bilo nujno treba izenačiti merila in pogoje za ustanovitev in delovanje javne in zasebne glasbene šole, kar omenja že predsednik nacionalne komisije dr. Kuret (2002).

Slovensko javno glasbeno izobraževanje je zelo uspešno in lahko rečemo, da je »unikum« v evropskem prostoru. Prenova glasbenega šolstva ni vključevala menjave koncepta, zadržala je dobre rešitve ter jih nadgradila z izboljšavami. Danes v Sloveniji deluje 54 javnih glasbenih šol, ki so vključene v Zvezo slovenskih glasbenih šol. Šole so aktivne, uspešne, v zadnjih letih opažamo vse izrazitejše poenotenje učne prakse po šolah. Javne šole delujejo tudi znotraj regij in tako se s skupnimi dejavnostmi po regijah ter na državnem nivoju nenehno primerjajo, tekmujejo med seboj in s tem izboljšujejo svoje delo.

Literatura

Beuermann, Dimitrij. 2006. Poročilo o delu nacionalne komisije za vsebinsko prenovu glasbenega šolstva v mandatnem obdobju 2001-2005. *Glasba v šoli in vrtcu*, l. 11, št. 2, str. 21–25.

Beuermann, Dimitrij. 2010. Poročilo o delu Nacionalne komisije za glasbeno šolstvo v mandatu 2006/2010. *Glasba v šoli in vrtcu*, l. 14, št. 15, str. 51–55.

- Ferbežar, Ivan; Korez, Ivanka; Težak, Suzana. 2008. *Nadarjeni otroci*. Radovljica: Didakta. Izobraževalni program Glasba. Predmetnik. (2010).
http://www.mizs.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_predsolsko_vzgojo_in_osnovno_solstvo/glasbeno_izobrazevanje/programi/. (22. 8. 2016). (22. 8. 2016)
- Krek, Janez; Metljak, Marta. 2011. *Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji*. Ljubljana: MŠŠ.
- Kopačin, Barbara. 2014. *Medsebojna povezanost inteligentnosti, glasbenih aktivnosti in družinskega okolja pri devetošolcih*.
http://www.pef.um.si/content/Zalozba/clanki_2014_letnik7%20stev_2/REI%207%202%20web%20cl%205.pdf. (22. 8. 2016)
- Kuret, Primož. 2003. *Glasbena šola: izobraževalni program – predmetniki – učni načrti*. Ljubljana: MŠŠ, ZRSŠ.
- Kuret, Primož. 2006. *Končno poročilo o delu Nacionalne komisije v mandatnem obdobju 2001 – 2005*. Ljubljana: ZRSŠ.
- Musek Lešnik, Kristijan. 2011. *Siva knjiga o osnovni šoli v Republiki Sloveniji*. Brezovica pri Ljubljani.
- Musek Lešnik, Kristijan. 2011. *Bajke in povesti o devetletki*. Brezovica pri Ljubljani.
- Novak, Marta. 2005. *Vloga učitelja v devetletni osnovni šoli*. Nova Gorica: Educa.
- Okorn, Franci. 1994. *Prenova glasbenega šolstva v Republiki Sloveniji v luči novih ciljev in nalog, mednarodnih listin ter vizije šolstva na osnovni stopnji izobraževanja*. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani: Akademija za glasbo.
- Rudman, U. 2005. *Primerjava med poukom slovenščine v 1. razredu devetletke in nekdanjim 1. razredom osemletke*. Diplomsko delo. Univerza v Ljubljani: Pedagoška fakulteta.
- Senčar, Breda. 2002. Glasbeno šolstvo. *Šolski razgledi*, l. 53, št. 3, str. 3.
- Smolej Fritz, Barbara. 2000. Razvoj vidikov glasbenih sposobnosti, ki jih meri Bentleyev test. *Psihološka obzorja*, l. 9, št.1, str. 91–106.
- Sušnik, Janez. 1980. *Predmetniki in učni načrti za glasbene šole*. Ljubljana: ZRSŠ.
- Zadnik, Katarina. 2004. *Opisno ocenjevanje na predšolski stopnji v glasbeni šoli*. Magistrsko delo. Univerza v Ljubljani: Akademija za glasbo.
- Zakon o glasbenih šolah*. 1971. Uradni list RS, št. 17, str. 17 – 19.
- Zakon o glasbenih šolah*.
<http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=200681&stevilka=3536> (20. 8. 2016) (20. 8. 2016)

Summary

According to the findings of the research, the reform of music schools brought forth favourable developments. The new concept was well weighed and thoroughly planned. With the reform, new courses were introduced: the organ, as well as folk instruments: the zither, the tamboura and the diatonic accordion. Before the reform, these instruments were instructed as a part of the additional curriculum; however, students were not entitled to an official certificate. After two decades, modernization was overdue, furthermore, music schools also had to adapt to the fact that children now enrol a year earlier than before. New textbooks were introduced, there are more and more new Slovenian teaching materials suitable for the elementary level of music education. There is of course still room for improvement in some of the courses.

The music education reform shows several parallels to the new nine year elementary school system. Children enrol a year earlier in both, descriptive grading was introduced – which was soon abolished in music schools – and special attention is paid to talented pupils, and consequently additional lessons in music schools were introduced. However, we cannot ignore the influence of the nine year elementary school system which is manifest in the overall slack pace of pupils' advancement whereas talented children, on the contrary, progress faster which can be credited to teachers, as well as additional lessons. There is another tendency that stands out: advanced lessons even with the youngest pupils, which is most apparent in competitions.

Teaching methods in music schools have changed, teachers make use of modern teaching methods and the latest technology. This undoubtedly contributes to the motivation of pupils and consequently to their achievements. Internet facilitates the access to audio recordings and sheet music, pupils can explore for themselves whereas modern devices present a helpful and expedient aid in listening, recording and practicing.

The Slovenian public music education is very efficient and distinct in Europe. Its reform did not include a concept overhaul, it preserved sound elements and enhanced them. There are 54 public music schools in Slovenia today, which are members of the Slovenian Association of Music Schools. They are active and successful. During recent years, teaching methods have become more uniform across schools. Public schools have an important role also within their respective regions, they cooperate with other local schools, as well as within the state of Slovenia, and are thus able not only to compete among themselves but also exchange ideas to improve even further.